

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

MATEŘSKÉ ŠKOLY OPAVA ŠRÁMKOVA

NA OBDOBÍ 1. 9.2017 DO 31. 8.2021

*„Řekni mi a já zapomenu, ukaž mi a já si zapamatuji,
nech mě to udělat a já pochopím“*

Confucius

OBSAH

1. Identifikační údaje školy

2. Charakteristika školy

3. Historie školy

4. Podmínky vzdělávání

4.1 Priority školy

4.2 Životospráva

4.3 Stravování

4.4 Psychosomatické podmínky

5. Organizace vzdělávání

5.1 Základní vize školy

5.2 Rozdělení do tříd

5.3 Obsah výchovné práce

5.4 Adaptace dětí

5.5 Základní péče

5.6 Dokumentace v mateřské škole

5.7 Pravidla přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

5.8 Přijímání a zařazování dětí do tříd

6. Řízení MŠ

6.1 Organizační a řídicí formy

6.2 Personální obsazení školy

6.3 Plán vzdělávání zaměstnanců

6.4 Spolupráce se zákonnými zástupci

7. Charakteristika školního vzdělávacího programu

7.1 Hlavní cíle předškolního vzdělávání

7.2 Rámcové cíle a záměry

7.3 Formy a metody práce

7.4 Vzdělávací obsah

7.5 Vzdělávací obsah v logopedické třídě

7.6 Integrované bloky

7.7 Vzdělávací oblasti

8. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení dětí

8.1 Sledovat naplňování cílů programu

8.2 sledovat kvalitu podmínek vzdělávání

8.3 Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení mateřské školy

8.4 Kritéria evaluace pro pedagogický personál

8.5 Kritéria evaluace pro provozní personál

1. Identifikační údaje

Název školy: Mateřská škola Opava, Šrámkova, příspěvková organizace
Adresa školy: Šrámkova 1333/6, Kateřinky 747 05 Opava
Statutární zástupce: ředitelka Pavlína Poláková
Telefon: 553 780 371
Ředitelka školy 730 897 897
Zástupkyně ředitelky: 734 820 733
IČ: 06115161
IZO: 691010790
e-mail : mssramkova@seznam.cz
e-mail: jatecni@mssramkova.cz
www: www.mssramkova.cz

Název ŠVP: „Ruku v ruce s duhou po obloze“

ŠVP zpracován dle RVP PV č. j.

Zpracovala: Pavlína Poláková
Ředitelka: Pavlína Poláková
Zástupce ředitele: Bc. Sylvie Graf
Vedoucí školní jídelny: Dagmar Dubcová
Typ zařízení: MŠ s celodenním provozem
Kapacita MŠ Šrámkova: 8 tříd 216 dětí
Kapacita MŠ Jateční: 3 třídy 59 dětí
Provozní doba: 6.00 – 16.30 hod
Zřizovatel: Statutární město Opava
Platnost dokumentu: 1. 9.2017 – 31. 8. 2021

Schválen pedagogickou radou dne: 28. 8. 2017
Platnost dokumentu: do 31. 8. 2021
Zpracovala: Pavlína Poláková

Č.j. MŠŠ 25/2017
Skartační znak: A30

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Opava, Šrámkova, příspěvková organizace a další místo poskytovaného vzdělávání a školských služeb – organizační útvary školy (§ 33 odst.3ZP):

Odloučené pracoviště: **Jateční 10, 746 01 Opava**

Typ MŠ:	celodenní s pravidelným provozem
Kapacita školy:	275 (216 + 59)
Počet tříd:	11 tříd MŠ (8 + 3)

Mateřská škola Šrámkova

Mateřská škola sídlí ve dvou budovách panelového typu, které jsou propojeny prosklenou chodbou. V každé z nich jsou 4 třídy školy. Dvě v přízemí, další dvě v patře. Třídy a herny jsou prostorné a díky prosklení působí velmi světlým dojmem. Každá třída má svůj vlastní vchod a zázemí (šatna, WC, umývárna, výdejna stravy).

Škola je obklopena malou i velkou zahradou se vzrostlou zelení, mnoha herními prvky a je ozvláštněna brouzdalištěm. Zahrada je v letních měsících otevřena veřejnosti

Škola je umístěna uprostřed sídliště v Opavě Kateřinkách, v klidném prostředí, kde je vyloučen provoz motorových vozidel. Kapacita školy k 1. 7. 2017 je 216 dětí.

Mateřská škola má 8. tříd, z toho 7 běžného typu, 1 třída speciální pro děti s narušenou komunikační schopností. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou přijímány do MŠ za podmínek stanovených vyhláškou č.73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mateřská škola Jateční

Přibližně tři kilometry od školy je umístěno odloučené pracoviště, které leží ve starší městské zástavbě na ulici Jateční. Toto pracoviště bylo zřízeno již v roce 1945 jako první opavská mateřská škola. Prostor školy poskytuje dětem útulné, doslova rodinné prostředí a dýchne na vás vlídnou a přátelskou atmosférou. Moderně a vkusně zařízený interiér školy dává dětem možnost pro bezproblémovou adaptaci a svým vybavením poskytuje dětem stabilní a podnětné prostředí. Škola má také dostatečně velkou a členitou zahradu, která je vkusně upravena. Zahrada je v letních měsících otevřena veřejnosti. Mateřská škola má otevřeny 3 třídy, do kterých jsou zařazovány děti dle věku s přihlédnutím k jejich možnostem a schopnostem. Zahrada je v letních měsících otevřena veřejnosti. Kapacita školy je 59 dětí.

3. Historie školy

MŠ Šrámkova

byla otevřena v roce 1980 původně s osmi třídami, do konce školního roku 2007/2008 měla 5 tříd, od září 2009 bylo 6 tříd, od ledna 2009 opět 8 tříd a od roku 2015 jen 7 tříd.

V roce 1997 Opavu zastihla povodeň, byla také naše škola, školní jídelna a celá školní zahrada totálně zničena.

Dnes ke škole patří rozsáhlá a po obnově velmi dobře vybavená školní zahrada s dostatkem zeleně, vzrostlých stromů a keřů, včetně prostoru pro hru a rekreaci dětí.

Součástí školy je školní jídelna.

V sousedství je základní škola, kam naše děti přecházejí a se kterou máme dobrou spolupráci.

Od 1. Zářím 2005 je ve škole zřízena speciální třída pro děti s narušenou komunikační schopností, ve které pracuje speciální pedagog – logoped. V této třídě je výrazně snížený počet dětí tj. maximální hranice 18 dětí.

V roce 2008 prošla škola rozsáhlou rekonstrukcí, při níž byla vyměněna okna a dveře, zateplení pláště budov a střechy.

MŠ Jateční

Škola byla zřízena 15. května 1945 jako první opavská mateřská škola, umístěna ve starší městské zástavbě. V průběhu let se prostory školy, stejně tak i zahrada postupně modernizovala do současné podoby. Nyní patří škola k moderním pracovištím, které splňuje veškeré podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí předškolního věku. Přesto škola zůstává duchem spíše rodinné školy.

4. Podmínky vzdělávání

Mateřské školy mají dostatečně velké prostory, které vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Školy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček, které odpovídají počtu dětí i jejich věku. Jsou průběžně doplňovány a obměňovány. Všechny hračky jsou uloženy na dětem dostupných místech.

Dále jsou školy vybaveny velkým množstvím pomůcek pro činnost v oblasti rozvoje řeči, literární, hudební, tělesné i rozumové, didaktickými pomůckami i obrazovým materiálem. Pomůckami pro logopedickou nápravu řeči a rozvoj grafomotoriky.

Školy mají obsáhlou knihovnu, která obsahuje jak literaturu pro děti, tak odbornou literaturu pro pedagogické pracovníky z oblasti pedagogiky, psychologie, nových poznatků o výchově dětí, knihy týkající se metod a způsobu práce, odbornou literaturu k výchovným oblastem.

Jsou vybaveny klavíry, magnetofony, televizory a DVD přehrávači. Obě školy mají interaktivní tabuli s výukovými programy.

Na MŠ bezprostředně navazují zahrady. Jsou vybaveny pískovišti, průlezkami, stoly, lavicemi i brouzdalištěm. Toto vybavení umožňuje dětem aktivity pohybové i aktivity klidové, rozvíjí představivost, fantazii, povědomí o přírodě a dění kolem nás. Estetický vzhled nabádá k ochraně přírody a rozvíjí estetické vnímání dětí. Zahrady jsou průběžně doplňovány herními prvky.

Školní jídelna je umístěna v areálu školy Šrámkova. Jídelna je velká, vzdušná, prostorná a dobře vybavená. U každé třídy jsou malé přípravné kuchyňky, kam se dováží jídlo ze školní jídelny přes spojovací chodbu a pak výtahy do poschodí. Přípravny jsou vybaveny myčkami nádobí.

Do mateřské školy Jateční se jídlo dováží ze školní jídelny Šrámkova. Jídlo je připravováno v jedné kuchyňce a rozváženo chodbami do tříd.

Kapacita školy Šrámkova je 216 dětí a školy Jateční je 59 dětí.

Režim dne je stanoven rámcově a učitelky jsou povinny dodržovat pouze čas na jídlo. Ostatní režimové momenty jsou promyšleny učitelkami podle školního vzdělávacího programu, v návaznosti na individuální potřeby dětí.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřských škol splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Hygienická a bezpečnostní údržba všech prostor je zajištěna školnicí, provozními zaměstnanci a údržbářem školy.

Postupně je obnovováno vybavení tříd – stoly, židličky, lehátka, nábytek, koberce, linoleum.

Práce učitelek na třídě je organizačně náročná – vzdělávání musí být vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí.

Dítěti každého věku je nutné poskytnout pomoc a podporu v míře a kvalitě, kterou potřebuje. Proto je dobré, když se učitelky, zejména u mladších dětí, co nejvíce překrývají, aby byl zajištěn individuální přístup a též zásady bezpečnosti.

Pedagogické aktivity musí probíhat takovým způsobem, aby každé dítě bylo citlivě podněcováno a pozitivně motivováno.

Základní vize školy

První kroky života předurčují do značné míry rozvoj psychických a fyzických předpokladů a sociálních postojů dětí. Předškolní výchova má největší význam. Je počáteční etapa celoživotního vzdělávání a je klíčová při utváření osobnosti člověka.

Výchova a vzdělávání v MŠ vychází z výchovného působení rodiny a podporuje ho. Usilujeme o otevřenou a přátelskou školu.

Děti jsou odborně a cílevědomě vedeny a ředitelka odpovídá za vytváření podmínek pro jejich rozvoj a vzdělávání. Jedním z mnoha našich úkolů je zajistit dítěti právo na předškolní vzdělávání ve věku od 2 – 6 let. Naší povinností je zabezpečit školu ekonomicky a personálně na úrovni, která odpovídá moderní společnosti.

Cílem je šťastné, spokojené a usměvavé dítě, které touží po poznání, sportování a hraní si s kamarády. Vzhledem k tomu, že dnešní děti mají nedostatek příležitosti pohybovat se v přírodě a sportovat, využíváme možnosti MŠ. Vytváříme společně s celým kolektivem školy podmínky pro rozvoj dětské osobnosti, s ohledem na její individuální potřeby, zájmy a nadání.

Výchovná práce citlivě vychází z vývoje a zrání dětí, rozvíjí fyzické, psychické a sociální dovednosti. MŠ musí zajišťovat pocit bezpečí a jistoty, pěstovat v dětech zdravé sebevědomí

a sebejistotu. Při plánování výchovné a vzdělávací práce respektujeme vývojové zvláštnosti věku, které v MŠ rozvíjíme přiměřeným způsobem po stránce sociální, fyziologické, kognitivní a emocionální.

Životospráva

Dětem je poskytována vyvážená a plnohodnotná strava dle příslušných předpisů, v souladu se spotřebním košem – vhodná skladba jídelníčku, zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Jsou dodržovány tříhodinové intervaly mezi jídly, po celý den dostatek tekutin (sladkých a nesladkých), přísun tekutin na dostupném místě. Denně mají děti v nabídce ke svačinkám ovoce nebo zeleninu. Je nepřipustné násilně nutit děti do jídla. Stolování probíhá společně ve třídě, děti se obsluhují postupně samy. Nejmladším dětem pomáhají učitelky, nejstarší si prostírají, obsluhují se samy.

Jídelníček je vyvěšen na nástěnkách v šatnách tříd.

Do předškolního vzdělávání jsou zařazeny i děti, které musí dodržovat bezlepkovou dietu - po dohodě s rodiči dítěte dochází ke vzájemné konzultaci jídelníčku, donášení bezlepkového jídla i pečiva. Ohřev jídla v mikrovlnné troubě.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku – přizpůsobení kvalitě ovzduší, zajištěno pravidelné větrání. Na třídách čističky vzduchu.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád – je flexibilní – přizpůsoben potřebám dětí i rodičů (přivádění dětí podle možností, reakce na neplánované události v životě MŠ).

Dětem mohou během roku navštěvovat kurzy bruslení a plavecký výcvik.

Denně jsou zařazovány tělovýchovné činnosti a pohybové aktivity.

V denním programu respektujeme individuální potřebu spánku – nabízení jiného klidného programu pro nespávající děti. Dětem v posledním ročníku před nástupem do povinného vzdělávání jsou nabízeny také edukační činnosti s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí.

Stravování

Strava pro MŠ je připravována v Zařízení školního stravování (ZŠS) Opava a do MŠ Jateční dovážena (www.skolnijidelny.cz):

Jateční 10 – ZŠS Opava, pracoviště Šrámkova 6

Pro pracoviště Šrámkova 6 je strava připravována na pracovišti Šrámkova 6

svačiny se podávají v době od 8.30 do 9.00 hodin, odpoledne od 14 do 14.30 hodin.

a samy se obsluhují – vybírají si množství potravin i druh tekutiny, po svačině odnáší nádobí na místo k tomu určené,

obědy se vydávají od 11.30 do 12.30 hodin. Polévku a hlavní jídlo připravuje pracovnice pro výdej stravy, popř. učitelka. Dítě má právo si žádat o množství. Při obědě používají děti dle svých schopností příbory, po obědě si po sobě uklidí nádobí na místo k tomuto účelu určené.

Všichni zaměstnanci vedou děti k samostatnosti, malým dětem pomáhá dle potřeby učitelka při onemocnění dítěte je možno odnést oběd v jídlonosiči - pouze 1 den a to dle stanovených pravidel. Zákaz vstupu do jídelny MŠ platí pro všechny cizí osoby, výdej cizím strávníkům

probíhá předáním již připraveného jídlonosiče.

Pitný režim: děti mají celý den ve třídách k dispozici tekutiny v konvici a své hrnečky nebo připravené sklenice, které po použití obrátí dnem vzhůru. Sklenice jsou průběžně doplňovány. Starší děti se obsluhují samy, malým dětem nalévá dospělý. Učitelky vedou děti k pití, konvice doplňuje provozní personál dle potřeby. Dětem jsou nabízeny nápoje sladké a nesladké.

Otužování:

- pravidelné větrání tříd
- školnice sleduje vytápění školy, redukuje na přiměřenou teplotu
- dostatečný pobyt venku
- kontrola vhodného oblečení dětí v MŠ i mimo MŠ
- dětem je dána možnost - dle zvážení zákonných zástupců (dále pak s doporučením dětského lékaře, navštěvovat infrasaunu, která je k dispozici na pracovišti Šrámkova i Jateční. Dětem je dána možnost – dle zvážení zákonných zástupců - rodičů navštěvovat 2x za měsíc solnou jeskyni

Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci vytvářejí dětem takové prostředí, aby se cítily dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Učitelky respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální). Reagují na potřeby dětí, napomáhají k jejich uspokojování. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Při všech činnostech je počítáno s aktivní spoluúčastí dětí.

Dáváme dítěti možnost postupně se adaptovat na nové prostředí.

Převažuje pozitivní hodnocení – pochvala, povzbuzení, podporovat dítě nebát se pracovat samostatně, důvěřovat si.

Rozebírat s dětmi a společně hodnotit negativní projevy chování, sebehodnocení (Komunitní kruh).

Postupně vyřazovat nezdravé soutěžení mezi dětmi, pěstovat vzájemnou pomoc a podporu, ohleduplnost – možnost účastnit se společných činností-práce v malých či větších skupinách.

Volnost a svobodu vyvážit s nutností dodržování potřebného řádu a učit děti pravidlům soužití
Děti nezatěžovat či neurotizovat spěchem a chvatem – jednat nenásilně, přirozeně a citlivě
navozovat situace klidu a pohody.

Vyvážené střídání činností – relaxace (spontánní, řízené)

Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí je nepřijatelné.

5. Organizace vzdělávání

Provoz MŠ je od 6.00 hod. do 16.30 hod.

Děti se scházejí v jedné ze tříd na každém pracovišti od 6.00 – 6.30 (MŠ Jateční 6.00-7.00)dle učitelky, která zahajuje provoz. Odpoledne se od 16.00 (MŠ Jateční do 15:30hod) hod spojují opět do jedné ze tříd. Spojování tříd je mnohdy nutností z důvodu zajištění provozu. Vzhledem k organizaci předškolního vzdělávání a aktivitám vedeným pedagogickými zaměstnanci školy a proto, že se děti, pedagogické pracovnice a další zaměstnanci školy vzájemně znají, není pro děti traumatem.

Rozdělení do tříd:

MŠ Šrámkova

Třídy jsou homogenní.

1. třída 2 -3 let

2. třída LOGO, třída speciální pro děti s narušenou komunikační schopností.

3. třída 3 - 4 let

4. třída 3 - 4 let

5. třída se využívá na činnost zájmových kroužků, infrasauna, divadelní představení

6. třída 4 – 5let

7. třída 5 – 6let

8. třída 5 - 6let (OŠD)

MŠ Jateční

Malá třída 2 – 3 let

Střední třída 4 – 5 let

Velká třída 5 – 6 let

4. třída se využívá na činnost zájmových aktivit a logopedické prevence

Obsah výchovné práce:

Největší vývojový pokrok učiní děti během prvních šesti let svého života a to, co se naučí v tomto věku, si nesou sebou dál do života. MŠ doplňuje výchovu v rodině a uznává její prvořadé postavení. Dítě je odrazem rodiny a my jeho poznání rozšiřujeme, doplňujeme a obohacujeme. Vycházíme v zájmu zdravého a všestranného vývoje dítěte rodině vstříc. Jsme přesvědčeni, že pokud je vzájemné působení rodiny a MŠ v souladu, je dítě plnohodnotně připraveno pro život.

Záměrem našeho výchovného a vzdělávacího úsilí je podporovat u dětí přirozenou zvědavost,

komunikativnost a odpovědnost za své chování vůči sobě i okolí. Pomáháme dětem osvojit si potřebné dovednosti, postoje a návyky, které vychází z morálního kreditu naší společnosti. K tomu je důležitá duševní pohoda a klid. Pobyt dětí v MŠ předpokládá citlivý a jemný přístup k jejich potřebám, respektování jejich osobnosti. Děti mají dostatek podnětů pro vlastní rozvoj rozumový, tělesný, estetický a sociální. Každé dítě si může vybrat, co jej nejvíc zajímá. Do činností děti nenutíme, ale vhodnou motivací vzbuzujeme zájem o poznání. Pro děti je připraveno potřebné zázemí, klid, bezpečí a soukromí.

Všechny činnosti pedagogů jsou věnovány dětem za účelem jejich rozvoje a vzdělávání.

Výchova a vzdělávání je plánována cílevědomě a promyšleně. Třídní plány jsou sestavovány tak, aby plně respektovaly složení tříd a individuální schopnosti dětí.

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě (vyhláška č. 14/2005 Sb.).

Adaptace dětí:

Vstup do MŠ musí být pro děti přirozený, bez zbytečného nervového zatížení dětí.

Rodiče jsou povinni domluvit si adaptační režim pro dítě s učitelkami na třídě a dodržovat jej.

Základní péče:

Vychází z dokonalé znalosti základních potřeb dítěte a z rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Celé září slouží k pozorování dětí a odborné diagnostice. Na základě toho je sestaven třídní a individuální plán, který vychází ze školního plánu a respektuje dlouhodobou koncepci školy.

V našem pojetí bereme dítě jako celistvou osobnost, které se učí na základě interakce s okolím a svým vlastním prožitkem. Spontánní a řízené aktivity jsou během dne vyvážené, jsou obsahově bohaté a zajímavé. Aktivity dětí jsou hravé a tvořivé s ohledem na věkové a rozumové schopnosti dětí. Děti by měly pociťovat radost z učení a jsou vedeny k tomu, aby samy vyvíjely tlak na nové poznání. Učitelky kreativně reagují na potřeby dětí, jsou schopné improvizovat v nových situacích, neboť mají dlouhodobou praxi a nadále se vzdělávají. Svě nové poznatky v oblasti vzdělávání maximálně využívají a pravidelně si je hodnotí. Děti se tak učí přirozenou cestou odpovědnosti za své chování, samostatnosti, komunikují s vrstevníky i s dospělými a učí se rozlišovat způsoby komunikace s nimi.

Učitelky vedou děti k odpovědnosti za své chování. Nevydávají zbytečné příkazy, činnosti dětí nesmí být přeorganizovány, ale ani bezbřehé a bez fantazie. Záleží na typu učitelky, jak s dětmi bude pracovat. Největší kontrolou je pro nás spokojenost dětí a rodičů.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

MŠ Šrámkova má od roku speciální třídu pro děti s narušenou komunikační schopností.

V naší mateřské škole vytváříme propracovaný systém logopedické péče, který zahrnuje všechny oblasti logopedické intervence. Pedagogové pro svou práci využívají velké množství pomůcek a materiálů k rozvoji řeči ve všech jazykových rovinách, k dechovým cvičením. Mateřská škola pravidelně využívá dostupné dotační programy na doplnění odborných a vzdělávacích materiálů a k odbornému doškolování pedagogů.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se jejich naplňování přizpůsobuje tak, aby maximálně vyhovělo dětem, jejich potřebám i možnostem, děti jsou integrovány podle možností do běžných tříd školy. Každé dítě současně pracuje podle individuálního vzdělávacího plánu.

Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat. Podpůrná opatření 1. stupně realizuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Dětem vytváříme podmínky, které povedou k celkovému rozvoji jejich osobnosti v mezích jejich možností.

Ve třídě s menším počtem dětí je potřeba dětem s poruchami pozornosti a vnímání a s poruchami řeči zajistit:

- osvojení specifických dovedností
- zajištění podmínek podle druhu postižení
- vhodné vzdělávací metody a prostředky
- citlivé a přiměřené působení na rozvoj osobnosti dítěte
- zklidňující klima prostředí
- zvýšený bezpečnostní dohled
- důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti
- dostatek kompenzačních (technické a didaktické) pomůcek a hraček a jejich využívání
- kvalitní průběžnou logopedickou péči
- těsnou spolupráci s rodiči dítěte
- individuální plány činností – IVP – jejich tvorba, realizace a vyhodnocování
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

Speciální pedagog pracuje dle platné legislativy – vyhlášek, sleduje jejich novelizaci, spolupracuje se SPC, PPP a dalšími odborníky, účastní se vzdělávání v této oblasti, které uplatňuje při výchovně vzdělávací práci na škole.

Dětem ze sociálním znevýhodněním:

Zvýšená individuální péče

Zajištění stejných podmínek ke vzdělání s přihlédnutím ke speciálním potřebám

Dětem mimořádně nadaným:

Rámcovost RVP PV umožňuje, aby školní, třídní i individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky, byly dle potřeb a možností rozumně přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí a popř. doplněny nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí.

Individuální péče se zaměřením na oblast nadání

Nabídka rozšiřujících aktivit

Prevence sociálně patologických jevů

Dětem od dvou do tří let

Tyto děti projevují velkou touhu po poznání, experimentují, objevují. Poznávají všemi smysly. Vymezují se vůči ostatním, osamostatňují se a bývají hodně egocentrické. Neorientují se v prostoru a čase, žijí přítomností. V pohybových aktivitách jdou méně obratně. Převládá silná potřeba vazby na dospělé osobu. Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, vlastním prožitkem a hrou. Převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností.

Pravidelný denní režim

Dostatek emoční podpory

Zajištění pocitu bezpečí

Přiměřeně podnětné prostředí a činnosti

Více individuální péče

Srozumitelná pravidla

Jednoduchost

Časová nenáročnost

Dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí maximálně využíváme tyto metody práce:

Situační učení

Spontánní sociální učení

Prožitkové učení

Učení hrou a činnostmi

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek pro dvouleté děti. Prostedí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí a zabezpečovalo možnost průběžného odpočinku. Šatnové bloky mají dostatečně velký úložný prostor pro náhradní oblečení. Vyhovující režim dne respektuje potřeby dětí (pravidelnost, dostatek času na činnosti, čas na stravování a dostatečný odpočinek) Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně podle potřeb dětí. Škola preferuje laskavý důsledný přístup. Velmi důležitá je oboustranná důvěra a spolupráce s rodinou.

Dokumentace v mateřské škole

Základní dokumentace příspěvkové organizace

Řády školy – školní řád, organizační řád

Třídní knihy

Evidenční listy dětí

Záznamy o dětech

Rozhodnutí o zařazení dítěte do mateřské školy

Rozhodnutí o ukončení docházky dítěte

Záznamy z kontrol, protokoly

Školní vzdělávací program

Třídní vzdělávací programy

Personální a hospodářská evidence související s provozem škol (pracovní náplně zaměstnanců)

Pravidla přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Přijímací řízení do mateřské školy: v souladu s § 34 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Děti jsou do mateřské školy přijímány na základě kritérií stanovených u zápisu a v průběhu celého roku, jestliže to kapacita a naplněnost tříd dovoluje. Kritéria jsou vydávána každoročně před zápisem dětí do MŠ. Datum zápisu určuje *zřizovatel zařízení*. Zákonní zástupci jsou s nimi seznámeni na webových stránkách školy a na vstupních dveřích jednotlivých tříd. Zpravidla jsou přijímány děti od 3 let (mladší děti jen, pokud je volná kapacita školy a děti splňují požadavky školy k přijetí), děti zdravé, děti se speciálními vzdělávacími potřebami i s lehčím zdravotním i mentálním handicapem, děti se sociálním znevýhodněním bez ohledu na národnost a rasu. Přijímání dětí s handicapem je posuzováno individuálně. Záleží na podmínkách a možnostech školy, které jsou potřebné pro přijetí dítěte. U dětí mladší tří let je potřeba, aby byly bez plen a používaly WC, dokázaly se samostatně najíst a napít a jednoduchými slovy domluvit s učitelkou.

Děti mladší tří let mohou být přijaty též na základě rozhodnutí o přijetí případně i na zkušební dobu tří měsíců pokud není naplněna kapacita školy.

K předškolnímu vzdělávání se přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a děti s odkladem školní docházky. Pokud nelze takové dítě přijmout z kapacitních důvodů, je zákonný zástupce informován o povinnosti obce, v níž má dítě místo trvalého pobytu, o zajištění zařazení dítěte do jiné mateřské školy.

Školní docházka před nástupem do ZŠ je povinná od 1. 9. 2017.

Všechny děti jsou přijímány na základě vyjádření dětského lékaře a s potvrzením o řádném očkování dítěte *s výjimkou dětí, které do 31. 8. daného roku dovrší věku 5let a je pro ně vzdělávání povinné.*

Ukončení předškolního vzdělávání:

Ředitelka mateřské školy může po předchozím upozornění písemně oznámeném zákonnému zástupci dítěte **rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání:** v souladu s § 35 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání jestliže:

- se dítě bez omluvy zákonného zástupce nepřetržitě neúčastní předškolního vzdělávání po dobu delší, než dva týdny
- zákonný zástupce dítěte závažným způsobem opakovaně narušuje provoz mateřské školy,
- ukončení doporučí v průběhu zkušebního pobytu dítěte lékař nebo školské poradenské zařízení,
- zákonný zástupce opakovaně neuhradí úplatu za vzdělávání v mateřské škole nebo úplatu za školní stravování ve stanoveném termínu a nedohodne s ředitelkou jiný termín úhrady.

Přijímání a zařazování dětí do tříd:

Děti jsou seřazeny podle věku od nejmladších po nejstarší a rozděleny do tříd. Některé nejmladší děti zůstávají v původní třídě, naopak některé jednu třídu přeskočí. Je to způsobeno tím, že třídy jsou homogenní a ve škole zůstávají děti s OŠD, zapíší se nové starší děti (přistěhování, nikdy do MŠ nechodily) a to rozhodí kolektiv třídy. Zpravidla s dětmi do vyšší třídy postupují i učitelky anebo alespoň jedna, aby byla zachována kontinuita s dětmi. Snažíme se být školou rodinného typu, děti se mezi sebou znají, znají i učitelky z jiných tříd a naopak. Tím je přechod pro děti jednodušší.

6. Řízení mateřské školy

Organizace provozu škol je v souladu s pracovními náplněmi zaměstnanců a s provozním řádem. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně stanoveny a vymezeny.

Ředitelka školy pravidelně provádí v rámci kontrolní činnosti kontroly provozu a hospitační činnost u pedagogických pracovníků. – provádí záznamy z hospitací, zpracovává kontrolní činnost pracovníků, vede záznamy o dětech. Zajišťuje evaluační činnost.

Při vedení zaměstnanců vytváří ovzduší vzájemné důvěry, tolerance. Zapojuje je do pomoci při řízení MŠ, respektuje jejich názory.

Podporuje a motivuje ke spoluúčasti na rozhodování o otázkách školního programu.

Plánuje pedagogickou práci a chod školy – opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Z výsledků vytváří závěry pro další práci školy.

MŠ spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy, se ZŠ Šrámkova, ZŠ E. Beneše, ZŠ I. Hurníka, ZŠ Vrchní a také odborníky poskytujícími poradenskou činnost zejména v otázkách výchovy a vzdělávání (PPP, SPC). Dále spolupracuje s opavskými firmami, které svými možnostmi napomáhají zkvalitnit a zútlunít prostředí MŠ.

Touto spoluprací chceme i nadále zlepšovat úroveň výsledků práce školy, její prestiž a kvalitu s ohledem na ekonomické podmínky a zdroje.

Ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu, společně jej hodnotí a vzájemně se doplňují.

Pro dobrou organizaci vzdělávání je nutné stanovit požadavky kladené na pracovníky.

Zásadní je dobrá spolupráce s rodiči dětí, řešení připomínek k práci školy, ponechat rodičům možnost podílet se na tvorbě akcí pro děti, motivovat je pro společné akce s dětmi.

Organizační a řídicí formy

Předepsaná pedagogická dokumentace je vedena dle centrálních pokynů vedení školy.

Dle těchto pokynů vedou pedagogické pracovnice třídní knihy, evidenční listy dětí a další třídní dokumentaci. Průběžnou kontrolu této dokumentace provádí ředitelka školy. Základní dokumentace školy je uložena v kanceláři ředitelky školy, ve třídách je uložena třídní dokumentace.

Personální obsazení školy

V MŠ Šrámkova pracuje celkem 14 pedagogů, všechny pedagogické pracovnice splňují pedagogickou i odbornou způsobilost v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnicích. Dále celkem 6 nepedagogických pracovníků – školnice, 4 provozní zaměstnanci a hospodářka. V MŠ Jateční pracuje celkem 5 pedagogů, 2 provozní zaměstnanci.

Pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Vzájemně spolupracují, podle jasně vymezených a společně vytvořených pravidel – jednotné působení na děti. Udržují dobré vzájemné vztahy, přispívají k zajištění plynulého provozu a chodu školy a ke snadnějšímu řešení vzniklých problémů.

Pracují v souladu se společenskými pravidly a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve většině tříd minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

Specializované služby - logopedie, zajišťuje pedagog, dostatečně kompetentní ve spolupráci se SPC.

Plán vzdělávání zaměstnanců:

Pedagogičtí pracovníci:

- zapojovat se do vzdělávacích kurzů s akreditací dle potřeby a možnosti školy
- umožnit učitelkám vysokoškolské vzdělávání
- umožnit učitelkám zúčastnit se vzdělávacích akcí, které jsou ochotny si uhradit vlastními penězi nad rámec školy
- samostudium – odborné časopisy, knihy, internet

Ostatní zaměstnanci:

- prohlubovat si znalosti v hygienických vyhláškách, odborné časopisy
- zúčastnit se vzdělávání na téma zdravá výživa

Spolupráce se zákonnými zástupci:

Nejbližšími spolupracovníky školy jsou rodiče.

Spolupráce funguje na základě partnerství – oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje (osobně, formou nástěnek, letáčků).

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Do života a soukromí rodiny nezasahují (vyvarují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad).

Rodiče si mohou sjednat schůzku s učitelkou i za přítomnosti ředitelky školy.

Schůzky rodičů budou probíhat v jednotlivých třídách během roku.

Na zahradní slavnosti v červnu (Den dětí) se sejdou rodiče ze všech tříd a za účasti vystoupení dětí (program) společně ukončíme školní rok, rozloučíme se s dětmi, které odcházejí do 1.tříd ZŠ. Ve škole pracuje Spolek rodičů, který je volen aktivem zákonných zástupců, zpravidla při zahájení školního roku. Z každé třídy jeden zástupce, ze kterých je pak volen předseda a pokladník. Výbor úzce spolupracuje s vedením školy a s p. učitelkami se podílí na akcích školy. Zákonní zástupci se podílí na akcích školy finančním příspěvkem, případně sponzorskými dary. Plně respektujeme rodinu, jako nejdůležitější základ výchovy dítěte.

7. Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) vychází a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (VÚP Praha 2004 - dále jen RVP)

Program je zpracován na základě konkrétních podmínek MŠ, v návaznosti na rodinnou výchovu a individuální potřeby dětí. Zajišťuje rozvoj poznání všem dětem, které MŠ navštěvují. Jedná se o veřejný dokument.

Hlavní cíle předškolního vzdělávání

Vytvářet dětem dostatek podnětů ke každodenním činnostem tak, aby vycházely z prožitkového učení a harmonicky rozvíjely celou osobnost dítěte. Vést děti k získání věku přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti a základů kompetencí důležitých pro jejich další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání.

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a radost z něho
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- na individuální přístup tak, aby činnosti a aktivity odpovídaly možnostem toho kterého dítěte
- podporovat tvořivou aktivitu dětí, zaměřit se na tvořivou hru a experimentaci v návaznosti na citové prožitky
- podporovat schopnost dětí využívat získané poznatky a umět je uvádět do vzájemných vztahů a souvislosti, přirozeně rozvíjet specifické možnosti a schopnosti dětí
- posilovat sebevědomí dětí a jejich důvěru ve vlastní schopnosti
- dostatečně podporovat a stimulovat rozvoj jejich řeči a jazyka
- dát dětem možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně
- dětem nabídnout speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě a aktuálně potřebují
- zaměříme se na prevenci a logopedickou nápravu řeči, rozvoj komunikativních dovedností dětí
- důraz je kladen na otevřenou spolupráci s rodinou a uznání její dominantní role

Rámcové cíle a záměry

Všechny činnosti v průběhu každého dne by měly splňovat požadavky, formulované ve třech hlavních cílech se zřetelem na to, že každé dítě se vyvíjí jinak, má jiné schopnosti a předpoklady. Proto každé z nich opustí mateřskou školu s jiným rozsahem dovedností, schopností a vědomostí.

Rozvoj dítěte, jeho učení a poznání

- podporovat u dětí schopnost chápat svět okolo nás, jejich zájem o to, být jeho součástí s možností vlastní účasti na dění
- povzbuzovat je k chuti a radosti z poznávání nového, k porozumění věcem, jevům a změnám, ke schopnosti vyrovnat se s nimi a umění přizpůsobit se

- dát dětem možnost k přemýšlení, rozvíjet jejich fantazii, zájmy, nadání, schopnosti a dovednosti, jak po stránce tělesné, tak duševní
- rozvíjet řeč dítěte a schopnost komunikovat s vrstevníky i dospělými

Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- rozvíjet děti po stránce citové a mravní, položit základy sociálního citění a solidarity
- vést děti k osvojení si hodnot spojených s životním prostředím, zdravím a životem vůbec, k tomu, aby si vážily sebe i ostatních lidí
- seznamovat děti v rámci jejich možností s tradicemi, kulturou a historií země, ve které žijí, rozvíjet schopnost estetického vnímání

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- učit děti poznávat sám sebe, své možnosti a schopnosti, rozvíjet jejich sebedůvěru a sebevědomí
- vést děti k toleranci ke druhým a schopnosti spolupracovat
- podporovat v dětech poznání, že mohou jednat samostatně a svobodně, ale za to, co udělají, také musí nést odpovědnost

Formy a metody práce

Formy

1. frontální, skupinové, individuální
2. kooperativní, individualizované
3. řízené, otevřené
4. v přirozeném prostředí třídy, na školní zahradě, v okolí školy, při akcích

Formy vzdělávání

Vzdělávání se uskutečňuje během celého dne a ve všech činnostech a situacích formou spontánních a řízených aktivit. Specifickou formou představuje didakticky cílená činnost, ve které učitelka naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení za aktivní účasti dítěte (prožitkové činnosti, experimentování apod.) Všechny činnosti obsahují prvky hry, tvořivosti. Škola uplatňuje individuální, skupinovou a hromadnou formu vzdělávání. Činnosti, které se v MŠ naskytnou. - prožitkové učení - situační učení - pokusy - psychomotorické hry - kooperativní učení hrou a činnostmi - prvky dramatické výchovy - frontální učení. Důležitá je tvořivá improvizace pedagoga, který dokáže pružně reagovat na vzniklou situaci. Významnou prevencí konfliktů mezi dětmi je, že si společně vytváříme pravidla, která si domlouvají děti společně s učitelkou. Většina dnů u nás začíná komunitním kruhem, který vede děti k tomu, aby si při vzájemném sdílení naslouchaly, vyjadřovaly své pocity a potřeby, řešily své problémy. Dává nám prostor ke komunikaci, podporuje pocit sounáležitosti, jistoty a bezpečí.

Metody

podle charakteru edukace: slovní monologické a dialogické, názorně demonstrační, praktické, pracovní grafické a činnostní.

- Z hlediska aktivity dítěte sdělovací, samostatné činnostní.
- Z hlediska myšlenkových operací srovnávací a analyticko-syntetické.
- Z hlediska fází edukace motivační, fixační diagnostické a aplikační
- Na základě vytvořených prožitků a situací – situační učení, sociální a prožitkové učení
- Rovnoměrně se střídají činnosti spontánní a didakticky zacílené.

Metody vzdělání

Metody vzdělávání: v mateřské škole se klade velký důraz na celkovou samostatnost dětí, schopnost vyjádřit svůj názor, umět požádat o pomoc, případně pomoci druhému, nebát se odmítnout nežádoucí projevy chování druhých, poradit se v běžných denních situacích a umět se rozhodnout. Vzdělávací program je individualizovaný, učitelka hledá optimální pedagogické cesty ke každému dítěti, snaží se najít a vyzdvihnout jeho silné stránky a posílit či rozvinout slabší stránky. Snahou je respektovat individuální potřeby dětí. Využívat především herních forem a metod práce jako například metody prožitkového a kooperativního učení hrou, situační učení, spontánní sociální učení. Preferencí je učení na základě praktické zkušenosti, na základě přímých zážitků. Všechny aktivity jsou spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené.

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozpracován do deseti integrovaných bloků, které vymezují charakteristiku hlavního smyslu, příležitosti, s kterými se děti setkávají, dále záměry, cíle jednotlivého bloku a výstupy, kterých by měly děti dosáhnout zpravidla na konci předškolního období. Tyto integrované bloky jsou obohaceny dílčími projekty a doplňkovým programem. Dílčí projekty mají taktéž svoje cíle a vzdělávací nabídku, vstupují do jednotlivých integrovaných bloků na základě volby a potřeb pedagogů. Bloky se vzájemně prolínají, doplňují a obohacují. Je možné je vzájemně kombinovat, doplňovat, projekty střídát a měnit s ohledem na okamžitou situaci a potřebu. Toto rozpracování je předmětem třídních vzdělávacích programů. Integrované bloky jsou pro všechny pedagogy závazné, z nich pak mohou pedagogové tvořit podtémata ve svých TVP dle potřeb, situací, nabízí dostatek prostoru pro jejich tvořivost, pro možnost reagovat na aktuální podmínky té dané třídy. Pedagogové též pracují se stanovenými záměry z jednotlivých integrovaných bloků ve svých TVP, transformují je do podoby, která odpovídá potřebám diagnostiky dané třídy. TVP nabízí možnost dalšího rozpravování. Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd, jsou dalším rozpracováním školního vzdělávacího programu, upřesňují některé formulace, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek jednotlivých tříd, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro tu kterou třídu, jako je režimové uspořádání dané třídy, spolupráci s rodinou apod.

Vzdělávací záměr

Rozvíjet osobnost dítěte, jeho individualitu a vzdělávací potenciál s citovým postojem vůči ostatním lidem, světu kolem nás, k člověku, rodině, k práci, přírodě, k vlastnímu zdraví, k historii a k lidovým tradicím a zvykům, ale také k planetě Zemi a širšímu lidskému společenství. Vytvářet pozitivní vztahy k sobě i druhým, k solidaritě a soucítění se slabšími a ohroženými jedinci, ohleduplnost, péče o druhé, základy pro zdravý život, význam životního prostředí.

Klademe důraz:

- na tvořivost pedagoga při uplatňování vzájemného propojení vzdělávacích oblastí při vlastním plánování denní nabídky dětem
- na uplatňování hlavní vzdělávací metody, kterou je pro dítě hra nebo jiná pro ně zajímavá činnost
- na prožitkové učení, podporující aktivitu dítěte, posilující jeho zvědavost při objevování světa kolem nás
- na emoční prožitky dětí
- na respektování specifiky předškolního vzdělávání a schopnost pedagoga hledat a objevovat nové vzdělávací cesty
- na sociální učení – spojení vzdělávacích témat se životem a s učením nápodoby v praktickém životě
- na důslednou evaluační analýzu obsahu, metod a forem denní nabídky činností
- na evaluaci směrem k dítěti, zaměřenou na rozvoj každého dítěte jako jedinečné osobnosti, vzdělávací pokroky dítěte písemně zaznamenávat

Co předpokládá:

- respektování fyziologických, sociálních, emocionálních a kognitivních potřeb dětí určité věkové skupiny
- organizaci činností zajímavým způsobem tak, aby se dítě cítilo jistě, bezpečně, spokojeně
- obsahově podnětné, bohaté prostředí, umožňující dítěti bavit se přirozeným dětským způsobem
- respektování individuality každého dítěte
- motivování dítěte k vlastnímu úsilí, aby se cítilo úspěšné a svým okolím uznávané
- uplatňování prožitkového a kooperativního učení hrou, podporu dětské zvědavosti a potřeby objevovat
- využívání spontánních nápadů dětí, umožnění jeho vlastních plánů
- uplatňování situačního učení založeného na praktických ukázkách životních souvislostí
- učení založené na přirozené nápodobě – spontánní sociální učení, poskytování vzoru chování
- vzájemnou provázanost a vyváženost spontánních a řízených aktivit v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolních dětí
- motivování didakticky cílených činností přímo i nepřímo se zastoupením spontánního i záměrného učení

- zásadního uplatňování didaktického stylu založeného na principu vzdělávací nabídky s možností individuální volby a aktivní účasti dítěte
- vzdělávání na základě integrovaných bloků, které nabízejí dětem obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích pro získání skutečných činnostních výstupů – kompetencí dítěte
- dodržování podmínek vzdělávání – věcné podmínky, životosprávu, psychosociální podmínky, organizaci, řízení, personální zajištění a spoluúčast zákonných zástupců.

Vzdělávací obsah v logopedické třídě

Logopedická intervence se uskutečňuje několika způsoby:

- logopedickou prevencí, která zahrnuje každodenní dechová, artikulační a fonační cvičení, rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností a prolíná se celým výchovně-vzdělávacím procesem. Pedagogové pracují podle ročního plánu respektujícího věk dětí a postupnou náročnost cviků. Děti s nižším verbálním apetitem, malou slovní zásobou, ne tak závažnými deficity v jednotlivých jazykových rovinách mají možnost navštěvovat kroužek logopedické prevence. Díky vytváření pracovního sešitu z jednotlivých lekcí je propojen školní a domácí rozvoj dětí.
- skupinovou integrací v logopedické třídě na pracovišti MŠ Šrámkova – je zde snížený počet dětí, se kterými pracují 2 pedagogové - speciální pedagog a pedagog se střední pedagogickou školou. Snížený počet dětí umožňuje více individuálního přístupu, respektování možností a speciálně vzdělávacích potřeb dětí. Dětem je poskytována denní skupinová a individuální logopedická péče dle pokynů logopeda SPC pro děti s vadami řeči. Děti jsou zařazeny na podkladě vyšetření a doporučení SPC a každé dítě je také vedeno u vlastního klinického logopeda, se kterým speciální pedagog úzce spolupracuje.
- formou individuální integrace - s dětmi pracuje dle hodinové dotace určené vyšetřením SPC speciální pedagog (logopedická péče) a kmenoví pedagogové na třídě (rozvoj smyslového vnímání, jazykových rovin). Děti mají vypracovaný individuální vzdělávací plán.
- depistážní činností ve spolupráci se SPC – speciální pedagog, logopedický asistent vyhledá ve spolupráci s kmenovými pedagogy děti s narušenou komunikační schopností a doporučí další kroky k jejímu zlepšení, příp. odstranění

V rámci logopedické péče zaměřujeme pozornost na rozvoj obratnosti mluvidel, dechová a fonační cvičení, rozvoj všech jazykových rovin, sluchového vnímání, pozornosti a soustředění, paměti, všech oblastí motoriky, pravolevé orientace, myšlení. Ve výuce využíváme také interaktivní tabuli s logopedickými programy.

Při plnění výchovně vzdělávacích cílů zabezpečujeme tyto podmínky:

- respektování individuality a potřeb dítěte
- zohlednění druhu, stupně a míry postižení
- spolupráce pedagogů s rodiči a odborníky, kteří o dítě pečují

Edukační program

Integrované bloky si začleníme do projektu s názvem:

„Ruku v ruce s duhou po obloze“

Ruku v ruce s duhou po obloze projdou děti cestou společného sblížení, poznávání a objevování sebe, druhých lidí a světa kolem nás. Procházka s duhou děti dovede k získání potřebných společenských návyků, vědomostí, schopností a dovedností. Témata jsou společná pro všechny třídy a podle nich jsou zpracovány třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd.

Předpokládané integrované bloky

„Jak duha přikouzlila podzimu barvičky“

Charakteristika a záměry bloku:

V tomto bloku je dán prostor pro adaptaci dítěte ve třídě v MŠ. Společně si s dětmi připomeneme zážitky z prázdnin, přiblížíme dětem prostředí mateřské školy i prostor školní zahrady, děti si postupně zvykají na pravidelný režim, seznámí se s dětmi a zaměstnanci školy. Dozví se, za kým mohou s důvěrou přijít pro radu a pomoc. Vytvářejí se nové vztahy, vznikají pravidla toho, jak se budeme chovat ve třídě a jak se budeme chovat k sobě navzájem. Jsou vedeny k bezpečnému pohybu a chování v prostorách školy i na zahradě a v dopravním provozu při vycházkách. Děti se seznamují postupně s pravidly soužití ve třídě. Léto se s námi rozloučilo, nastává podzim. Sledujeme znaky podzimu, všímáme si, jak se mění příroda na podzim, pozorujeme změny počasí. Neopomeneme i na šetření přírody – ekologie. Listí mění svoji barvu a podzimní příroda je velmi pestrá a barevná. Všímáme si plodů podzimu, jako jsou šípky, kaštiny, žaludy, ořechy...Zdůrazníme význam ovoce a zeleniny jako významné součásti jídelníčku (vitamíny). Děti se dozví, jak se zvířata chystají na příchod zimy, blíže se s některými seznámí. Práci odlétají do teplých krajín. Pole se připravují na zimu. Sběr plodů a semen a jejich význam pro zvířata a ptáky v zimě. Snažit se v dětech probouzet potřebu pobývat v podzimní přírodě, hledat její krásy, zákonitosti a vnímat její proměny všemi smysly. Zabýváme se lesem a vším co s ním souvisí – stromy, keře, houby, chování v lese, lesní zvířátka.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových a jazykových dovedností receptivních /vnímání, naslouchání, porozumění/ i dovedností produktivních /výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování/
- rozvoj kooperativních dovedností /spolupráce s ostatními ve skupině/
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí /spolupráce, podílení na společných činnostech, přijímání základních hodnot v daném společenství uznávaných
- vytváření pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- navozovat radostné pocity dítěte z prožívání jednotlivých činností MŠ
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce)
- uvědomit si denní cyklus
- děti mladší 3 let: Pozvolné zvykání na nové prostředí, dobře se adaptovat, zvládat

základní hygienické a sebeobslužné návyky.

- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- utvářet a posilovat vztah dítěte ke krásám podzimní přírody
- rozvoj schopností sebeovládání
- rozvoj dovedností receptivních /vnímání, naslouchání, porozumění/
- rozvoj kooperativních dovedností ve skupinkách
- vytváření aktivních postojů ke světu, k životu
- manipulace a experimentace s různými materiály a surovinami
- osvojování dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí (manipulovat s předměty, zkoumat jejich vlastnosti, odhalovat společné znaky)
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou
- děti mladší 3 let: Snažit se o správnou komunikaci s dětmi i dospělými, učit se znát své jméno a říci ho druhému, poznat některé druhy ovoce a zeleniny
- charakterizovat roční období – uvědomovat si znaky počasí a jeho vliv na přírodu
- vážit si práce druhých lidí
- klást otázky a hledat na ně odpovědi, aktivně si všímat, co se kolem děje
- rozvoj komunikativních dovedností /verbálních i neverbálních/ a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému /pojmovému/
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od běžných forem těchto funkcí
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj základních kulturně-společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, spontánně, chovat se autonomně, pro-sociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- poznávání tvarů a barev
- poznávání zvířat žijících ve volné přírodě
- děti mladší 3 let: Hlídat si své věci, pamatovat si svoji značku. Snažit se samostatně používat hygienické zařízení, zvládat osobní hygienu, zapojovat se do jednoduchých činností s ostatními staršími dětmi.

Očekávané výstupy:

- poznat strukturu rodiny, uvědomit si nejbližší členy rodiny
- získat vztah k domovu
- uvědomit si citovou vazbu k rodinným příslušníkům a lidem kolem nás
- získat představu o významu dodržování určitého režimu
- orientovat se v novém prostředí, přizpůsobovat se pravidlům soužití s vrstevníky
- poznat okolí mateřské školy
- poznat zahradu jako součást dobrého životního prostředí
- vědět, že lidská činnost je nezbytná při péči o ovoce i zeleninu
- vědět, že ovoce a zelenina jsou součástí zdravého stravování
- získat vztah k přírodě, učit se poznávat ovoce – zeleninu, stromy – keře
- poznávat rozmanité výtvarné techniky
- rozvíjet pracovní dovednosti, jemnou i hrubou motoriku

- získat vztah k přírodě, uvědomit si, že příroda kolem nás se mění v souvislosti s ročními obdobími
- poznávat zvířata a rostliny v lese, na poli, v rybníce
- opakovat znaky ročních období
- rozvíjet pracovní dovednosti, jemnou i hrubou motoriku

Okruhy činností:

- hry a činnosti zajišťující spokojenost a radost
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity přibližující pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost...) v jednání lidí
- společenské hry a aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojici, skupinách, spolupráce s ostatními
- činnosti zaměřené na poznání sociálního prostředí, v němž dítě žije: rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině)
- mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- výroba dráčků, drakiáda
- praktické činnosti s přírodním materiálem
- hry s říkadly, písněmi, rytmicko-melodické hry
- přímé pozorování přírodního prostředí, jevů, proměnlivosti počasí
- sledování rozmanitosti a změn v přírodě, klimatických změn, poškozování přírody
- společné vycházky
- rozhovory o zážitcích, diskuze, vyprávění dětí, poslech pohádek a příběhů
- práce s knihami a obrazovým materiálem
- konstruování, prostorové vytváření, tvoření z papíru, přírodnin
- výtvarné dovednosti a techniky
- práce na zahradě (hrabání listí, sběr žaludů, kaštanů, podzimního listí)
- rytmizace a melodizace říkadel, instrumentální doprovod k písním, hra na tělo, uplatňování tanečních prvků, pohybové vyjádření hudby, poslech, zpěv, dechová cvičení, hudební hádanky, dynamika, výška a hloubka tónů atd.
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností, charakteristických znaků a funkcí
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy - artikulační cvičení, vyprávění, popis, dramatizace, práce s obrázky, pantomima, rozhovory, práce s knihami a encyklopediemi
- pohybové hry: dovednosti s míčem, překážkové dráhy, jízda na koloběžkách, štafetové hry, cvičení s náčiním a na nářadí, skákání gumy, podbíhání lana, skákání přes švihadlo
- hry založené na prožívání smyslu /ochutnávání, poslech zvuků, hmatové hry, zrakové hry

- poznávání a určování tvarů

Klíčové kompetence:

- **k učení:** soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.
Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
- **k řešení problémů:** k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.
- **komunikativní:** domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
Dokáže se vyjadřovat a slovně sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými...)
Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně jí používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
- **sociální a personální:** spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim. Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- **činnostní a občanské:** zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění
Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
Má smysl pro povinnost ve hře, práci, učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých.

„Jak duha dováděla se sněhovými vločkami“

Nastává pro děti nejkouzelnější část roku. V tomto bloku se zaměříme na lidové tradice a pohádkové příběhy. Období adventu je plné pohádkové atmosféry. Děti poznají Mikuláše, čerty, anděly, dozví se, co je do adventní čas, nastávající Vánoce. Děti společně s rodiči prožívají shon kolem Vánoc a my se pokusíme, aby je prožily v klidu a radosti. Vánoce jim budou ve školce prezentovány jako svátky, které by měly přinášet pohodu, uvědomění si lásky jednoho k druhému. Je to čas, kdy máme možnost soustředit se na své blízké, na estetiku svého prostředí.

K pohodě přispívají také pohádky. Dítě bude vnímat změny počasí, teplotní výkyvy, sníh, led, uvědomí si změny v oblékání. Děti si vytvoří veselé prostředí, ve kterém se budeme radovat – děti prožijí karneval/masopust, seznámí se s dalšími zimními tradicemi. Zima a zimní počasí přináší dobu pro radovánky na sněhu, zároveň mnoho dětí pozná nemoc, nachlazení. Děti budou vedeny k odpovědnosti za své zdraví – oblékání přiměřené situaci, poučí se z vlastní zkušenosti, budou dávat pozor, aby nedocházelo ke zbytečným úrazům při zimních sportech a radovánkách. Je to čas, kdy nesmíme zapomenout ani na zvířata, ptáčky, kteří potřebují naši pomoc. Dítě se seznámí se všemi částmi svého těla, poznává části párové a nepárové, poznává funkci svých smyslů, seznámí se základními pojmy užívanými ve spojení se zdravím, poznává některé vnitřní orgány a jeho funkce. Učí se uvědomit si své možnosti a limity, aby předcházel nemocem, úrazům, seznámit s protidrogovou prevencí. Učí se vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení. Pochopí, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý člověk jiný, že odlišnosti jsou přirozené. Pokouší se samo zvládat sebeobsahu – oblékání, jídlo, hygiena. Seznámení s Vesmírem.

Dílčí vzdělávací cíle:

- těšit se z poklidné atmosféry Vánoc
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky /koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod./
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat je ve správných větách)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních schopností ve skupinových hrách
- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- děti mladší 3 let: Zapojovat se do společných aktivit, správné dýchání při cvičení a pohybu. Zlepšovat komunikaci s kamarády a dospělými.
- vytváření reálných životních návyků
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení, verbální i neverbální /výtvarné, hudební, pohybové, dramatické/
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci /abeceda, čísla/
- projevovat dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznat nevhodné chování, vnímat nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj schopností projevovat se autenticky

- pozorování okolní přírody
- rozvoj schopností přizpůsobit se přirozenému prostředí a běžným změnám
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, vytváření zdravých návyků
- děti mladší 3 let: Nadále se zapojovat do společných činností, pozorně sledovat pokyny dospělého a snažit se o dobrou komunikaci, vnímat nové poznatky.
- vytváření zdravých postojů jako základna zdravého životního stylu
- rozvíjení a užívání všech smyslů
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, poznávání sama sebe
- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě /uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti/
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí – pohybovat se na sněhu, ledu
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociálně-kulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklé v tomto prostředí
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí a vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozlišovat co prospívá, co škodí
- mít povědomí o způsobu ochrany zdraví a bezpečí (kde hledat pomoc)
- děti mladší 3 let: Vnímat chování svoje i druhých, podporovat sebedůvěru, sebevědomí, seznamovat se se základními barvami.

Očekávané výstupy:

- Prožívat radostně sváteční událost
- Poznat vánoce v hudbě, obrazech, literatuře, v lidových zvycích a radostně je prožívat
- Pestré výtvarné vyjádření
- najít v zimním období nejen krásu přírody, ale i možnost sportování
- poznat některá volně žijící zvířata
- vědět, že příroda v zimě odpočívá
- seznámit se s tradicemi – Tři králové
- znát některé části těla a jejich funkce
- probudit zájem o své zdraví a předcházet úrazům a nemocem
- udržovat zvyky – spolupráce s rodiči
- uvědomit si denní cyklus
- učit se splnit zadaný úkol a dodržovat stanovená pravidla
- seznamovat se s tradicemi – karneval
- seznámení s Vesmírem

Okruhy činností:

- činnostní učení, kooperativní učení, prožitkové učení, integrované učení hrou
- společné rozhovory, diskuze, individuální a skupinová konverzace
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv - vztahujících se k určitému svátku či tradici
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- výroba či příprava typického artefaktu (vánoční stromeček, ozdoba, lucerna...)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- vytvoření představy o okolnostech vzniku lidového zvyku či tradice
- setkávání se s uměním mimo mateřskou školu
- zorganizování společenských akcí pro děti, pro děti a rodiče, pro mateřskou školu
- sezónní činnosti – hry se sněhem, bobování, klouzání, házení koulí, stavby ze sněhu
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, vyprávění toho, co dítě vidělo nebo shlédlo
- práce s knihou, návštěva knihovny, výstavy ilustrací, pohádkového představení – činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, obrazovým materiálem, médií...)
- estetické a tvůrčí aktivity
- dramatické činnosti a mimické vyjadřování nálad
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- pokusy a objevování, skupenství vody
- využití pracovních listů k daným tématům
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností, charakteristických znaků a funkcí, třídění, porovnávání - příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- činnosti a aktivity zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí – pomůcky, knihy, encyklopedie
- vyprávění, popis, dramatizace, práce s obrázky, pantomima, rozhovory, práce s knihami a encyklopediemi, prohlížení, antonyma, homonyma, synonyma, rýmování slov, tvoření vět
- pohybové, námětové a didaktické hry – na téma zima
- slovní hry, řečové, diskusní, strategické, hry s pravidly podporující rozvoj myšlení
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků – sluchová percepce
- karneval pro děti (spolupráce s klubem rodičů)

Klíčové kompetence:

- **k učení:** má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

- **k řešení problémů:** řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazie a představivosti.

- **komunikativní:** průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně jí používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.

V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné a iniciativní je výhodou.

- **sociální a personální:** ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost. Je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

- **činnostní a občanské:** má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat.

Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

„Jak duha probouzela se sluníčkem jarní přírodu“

Charakteristika a záměry bloku:

Období přicházejícího jara v nás vyvolává pocit síly, zdraví a veselí. Chut' se podělit o pocit radosti z prodlužujících se dní plných slunce. Toho chceme využít v tomto bloku – děti se naučí vnímat, jak se budí život v přírodě – tání sněhu, klíčení semen, rašení listů. Na loukách a zahradách vykvétají první květy a začínají bzučet včely. Všimneme si nejen jich, ale i dalších zástupců hmyzí říše. Sledujeme, co se děje v trávě. Proměnlivé počasí budí přírodu a láká k výletům. Březen je měsíc knihy. I my věnujeme knihám naši pozornost. Seznámíme se s knížkami, které mají děti rády. Ukážeme dětem, jak se ke knížkám chovat a proč se říká, kniha přítel člověka. Vedeme děti k tomu, aby se kniha stala součástí jejich života. Připravíme předškoláky k zápisu do ZŠ. Budeme se těšit na blížící se Velikonoce, které jsou spojeny s oslavou jara a s celou řadou lidových tradic a zvyků. Školní rok utíká jako voda a jsou tu svátky jara, Velikonoce. S tím souvisí výzdoba třídy a přípravy na tyto svátky, které ve školce vrcholí „Velikonočním kouzlením“. Všem zvířatům se rodí mláďata, jak se jmenují a kde žijí a jak jsou nám domácí zvířata užitečná. Přilétají ptáci z teplých krajín a jaro je v plném rozkvětu. Proměnlivé počasí budí přírodu a láká k výletům. Děti se společně se zvířátky vypraví poznávat rozdíly mezi vesnicí a městem. Čím můžeme Zemi chránit a co jí naopak škodí. Chráníme přírodu, třídíme odpad – jak? Přiblížíme dětem svátek všech maminek. Je to příležitost poděkovat všem maminkám za lásku a péči a zdůraznit roli rodiny v životě. Téma povolání nabídne dětem mnoho zajímavých činností. Uvědomí si, kde tráví čas jeho rodiče, když nejsou spolu, vysvětlíme si, proč musí pracovat, proč chtějí pracovat, proč si vybrali různá povolání a proč vlastně existují různorodá povolání a k čemu jsou všechna užitečná a důležitá. Seznámíme děti s dopravní situací, získají poznatky o různých dopravních prostředcích a situacích (vědět, co je semafor a jak se chovat na silnici). Opakování znalosti barev.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vést děti k soustředěnému poslechu
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a umět vyjádřit to, o čem se přemýšlí a uvažuje
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému dítěti i ke hmyzu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- osvojování základních prostředků, které potřebují rostliny k růstu
- rozvoj paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- podpora a rozvoj zájmu o učení, čtení, knihy
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv na téma jaro
- posilování přirozených poznáv. citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- rozvíjet nové poznatky o přírodě, charakterizovat roční období
- děti mladší 3 let: Snažit se o získání lehkých a jednoduchých dovedností, porozumět jim. Vypočítat pozorně text pohádky, rozumět obsahu čteného textu. Poznat některé

hlavní hrdiny.

- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení, získání schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj kulturně estetických dovedností (produktivních, receptivních, dramatických, slovesných, výtvarných)
- rozvoj estetického vnímání, cítění, prožívání
- rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- citlivě vnímat přírodu všemi smysly, upevňovat sounáležitost s přírodou, objevovat rozmanitost přírody – poznávat názvy zvířat a mláďat
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- procvičovat sluchové vnímání, sluchovou paměť, fonematičké uvědomování, naslouchat, lokalizovat zvuk, poznat předměty podle zvuku, naslouchat příběhům
- vytváření pro-sociálních postojů /rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti.../
- poznávání jiných kultur, vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s lidmi, společnostmi a planetou Zemí
- děti mladší 3 let: Zapojovat se do činností souvisejících s tradicemi, poznat a pojmenovat některé živé tvory, poznávat svět, kde žijeme.
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých změnách
- osvojit si poznatky o rodině, rozvíjet tvořivé myšlení, tvořivé sebevyjádření, posilovat prosociální chování ve vztahu k lidem, dětem a dospělým, rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, poznávání sama sebe
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- uvědomování si významu práce lidí
- rozvoj schopností spolupracovat a spolupodílet se, přizpůsobit se
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky
- rozvoj užívání všech smyslů
- děti mladší 3 let: podporovat kladné vztahy v rodině, zapojovat se do příprav na oslavu svátku všech maminek, posilovat vztah k lidem, dětem a dospělým, poznávat jednoduché tvary

Očekávané výstupy:

- uvědomit si změny v přírodě
- poznat, co rostliny potřebují k životu a jak o ně pečujeme
- znát některé jarní květy a rostliny
- získat vztah k přírodě, učit se chránit zeleň a rostliny kolem nás ke zkvalitnění životního prostředí
- vědět, že činnost člověka může ovlivnit život zvířat i vzhled přírody kolem nás
- získávat vztah ke knize

- vědět o krásách planety Země
- získat vztah k domovu, svému bydlišti, k naší zemi
- poznávat práci zemědělců, ocenit její význam
- získat elementární ekologické povědomí – třídění odpadu, chovat se šetrně k živé i neživé přírodě
- získat povědomí o správném chování člověka k přírodě a životnímu prostředí
- vědět, že činnost člověka může ovlivnit život zvířat i vzhled přírody kolem nás
- poznávat a určovat druhy domácích zvířat a jejich mláďata
- poznat význam zvířat pro citový život člověka i jeho obživu
- seznámit se s nebezpečím při setkání s cizími zvířaty
- získat poznatky o vodě jako o nezbytnosti pro život, ale i jako o nebezpečném živlu
- poznat, že barvou se dá vyjádřit atmosféra, nálada, že svět kolem nás je plný barev
- dodržovat lidové tradice – Velikonoce, pálení čarodějnic
- zapojovat se do společných akcí

- učit se nová slova a používat je
- vědět, že každá práce je důležitá a že pracovat je radost
- mít představu o dopravě a semaforu a o bezpečném pohybu v dopravním provozu
- provádět operace s materiálem
- chovat se citlivě a ohleduplně k druhým
- navazovat kontakty s dospělými
- sladit pohyb se zpěvem
- dělit se o hračky
- výtvarně zpracovat prožitky
- nácvik pásma na besídce

Okruhy činností:

- lokomoční pohybové činnosti - výlety, vycházky, pohybové hry a jiné pohybové aktivity – spolupráce
- estetické a tvůrčí aktivity - grafomotorické pracovní listy, modelování, stříhání, malování, kresba, navlékání, skládání papíru, mačkání, trhání, obkreslování, vybarvování, zapouštění barev, míchání barev, lepení, sestavování, práce s přírodním i odpadovým materiálem
- rytimizace a melodizace říkadél, instrumentální doprovod k písním, poslech, skupinový i sólový zpěv
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností
- jednoduché pracovní činnosti (zametání, zalévání, sázení, otírání listů, pokusy a pozorování - pěstování
- společné diskuse, rozhovory (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, činnosti zaměřené na pozorování sociálního prostředí, v němž dítě žije
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí)

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- pozorování životních podmínek a stavu životních prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.) + ekologicky motivované hravé aktivity
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí, pracovní činnosti, pěstitelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu
- hry a aktivity zaměřené na poznávání domácích zvířat a jejich mláďat, seznamování se způsobem života jednotlivých zvířat, jejich užitkem a způsobem, jak se o ně starat
- třídění, přiřazování, uspořádání živočichů – domácí zvířata, exotická zvířata, zvířata žijící ve volné přírodě
- pohádky a příběhy o zvířátkách, dramatizace
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry) – nakládání s odpadem
- vystoupení pro maminky (Den matek)
- hry a praktické činnosti, které seznamují děti se světem dospělých lidí, jejich občanského života a práce
- vyprávění, popis, dramatizace, práce s obrázky, pantomima, rozhovory, antonyma, homonyma, synonyma, rýmování slov, tvoření vět
- dopravní situace – dopravní značky, semafor
- zapojování se do společných akcí
- seznamování s jednotlivými materiály (kov, dřevo, sklo, papír) formou hry a didaktických pomůcek

Klíčové kompetence:

- **k učení:** získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno se dobrat k výsledkům.
- **k řešení problémů:** při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a využívá je k dalších situacích. Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
- **komunikativní:** dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, počítač, encyklopedie, audiovizuální technika, telefon...).

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

- **sociální a personální:** samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost. Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- **činnostní a občanské:** chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.
Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.
Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

„Jak se duha s mráčkem těšila na léto“

Charakteristika a záměry bloku:

Blížícími se prázdninami podpoříme v dětech touhu po poznávání nových krajin, kamarádů z celého světa. Děti se seznámí se specifiky prostředí a krásami přírody na různých místech naší planety, jejich faunou a florou. Na základě vlastního pozorování a prožitků začlení samy sebe do prostředí, ve kterém žijí. Budeme podporovat vztah k rodné krajině a upevňovat citovou vazbu na ni.

Přiblížíme dětem vývoj a proměny živočišstva na planetě Zemi (zaměření na druhohory). Připomeneme si, že pravidla slušného chování jsou platná vždy a všude na všech místech zeměkoule.

Děti společně podniknou výlet a budou se učit, jak vhodně trávit a využívat volný čas. Uvědomí si nebezpečí u sportu, výletech.

Dílčí vzdělávací cíle:

- užívat všechny smysly, rozvíjet fantazii a představivost
- rozvoj kooperativních dovedností a společenského chování
- dbát o svoji bezpečnost
- poznávat vývoj života na Zemi
- posilování přirozených poznávacích citů (radost z poznávání)
- rozvoj tvořivého myšlení, řešení problému
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)

Očekávané výstupy:

- oslavovat s ostatními svátek dětí, podílet se na jeho přípravách
- seznamovat se s jinými kraji naší vlasti
- zvládat jednotlivé hudební dovednosti
- zpívat sólově i sborem, podílet se na přípravě rozloučení s předškoláky
- pojmenovat většinu z toho, co nás obklopuje
- vědět, co je dinosaurus
- vnímat, jak je svět pestrý
- znát zásady bezpečnosti během letních prázdnin

Okruhy činností:

- přípravy na oslavu Dne dětí a na rozloučení s předškoláky
- společný výlet celé MŠ
- podílet se na kolektivní práci (výprava do Dinoparku)
- ekologické aktivity a vycházky do okolí – podporovat aktivní pobyt venku, využívat školní zahradu a přilehlý park (hry v přírodě, pozorování, bádání)

Klíčové kompetence:

- **k učení:** pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- **k řešení problémů:** rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- **komunikativní:** ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- **sociální a personální:** při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, dovede odmítnout
- **činnostní a občanské:** dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Vzdělávací oblasti - cílové dovednosti dítěte

Dítě a jeho tělo – oblast biologická

- pohyb a pohybová koordinace
 - nápodoba pohybů
 - koordinace ruky a oka
 - sebeobsluha
 - orientace v tělním schématu
- zachovávat správné držení těla, sladit pohyb s rytmem, hudbou a zpěvem, ovládat dechové

svalstvo, vnímat pomocí všech smyslů, mít povědomí o těle a jeho vývoji, pojmenovat části těla a znát funkce některých orgánů (včetně pohlavních), zacházet s běžnými předměty, pomůckami a materiály, zvládnout jednoduché pracovní úkony

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Jazyk a řeč

- slovní zásoba
- formální vyspělost řeči
- gramatická správnost řeči
- stavba vět
- úroveň verbální komunikace
- kvalita slovního projevu

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči, vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity, nápady aj., vést rozhovor, formulovat otázky, chápat slovní vtip a humor, sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech, naučit se z paměti krátké texty (říkanky, pohádky aj.), utvořit jednoduchý rým, sledovat očima zleva doprava, poznat některá písmena, číslice popř. slova, projevovat zájem o knížky, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce

- vnímání
- pozornost, soustředěnost
- paměť
- tvořivost, vynalézavost, fantazie
- rozlišování obrazných znaků a symbolů
- grafické a výtvarné vyjadřování
- časoprostorová orientace
- základní matematické, číselné a početní pojmy a operace
- číselné a matematické představy
- řešení problémů a myšlení

- soustředit se na činnost a udržet pozornost, přemýšlet a vést jednoduché úvahy, chápat základní číselné a matematické pojmy, postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí, chápat prostorové pojmy, vyjadřovat svou představivost a fantazii, řešit problémy, úkoly a situace

Sebepečení, city, vůle

- sebeuvědomění a sebeuplatnění
- sebeovládání a přizpůsobivost
- vůle, vytrvalost
- respektování pravidel
- city a jejich projevy

- na určitou dobu se odloučit od rodičů, rozhodovat o svých činnostech a uvědomovat si svou samostatnost, ovládat své city a přizpůsobovat své chování situacím, uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky a umět je vyjádřit, být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem kolem nás, vyjádřit svůj souhlas a nesouhlas, odmítnout nechtěné, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného, soustředit se na činnost a její dokončení, zorganizovat hru, respektovat pravidla

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

- komunikace s dospělým
- komunikace s dětmi
- sociabilita a spolupráce

- navazovat kontakty, překonat stud a respektovat dospělé osoby ve svém prostředí, komunikovat s dětmi, navazovat a udržovat dětská přátelství, uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, respektovat potřeby jiného dítěte, spolupracovat s ostatními, dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití a chování doma, ve škole a na veřejnosti, bránit se projevům násilí a ubližování jiného dítěte, požádat druhého o pomoc

Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní

- společenská pravidla a návyky
- zařazení do třídy (skupiny dětí)
- zapojení do společných her, spolupráce na činnostech

- uplatňovat návyky společenského chování ve styku s dospělými i dětmi, pochopit, že každý má ve společenství svou roli, chovat a jednat s ohledem na druhé, adaptovat se na život ve škole a vytvářet prostředí pohody, vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí a domluvit se na společném řešení

Dítě a svět – oblast enviromentální

- adaptabilita ke změnám
- poznatky, sociální informovanost
- zdraví a bezpečí

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí, zvládat běžné činnosti, uvědomovat si nebezpečí a mít povědomí o tom, jak se chránit, vnímat, že svět má svůj řád a všimnout si změn a dětí v nejbližším okolí, porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, mít povědomí o významu životního prostředí.

8. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení dětí

Auto-evaluace je proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací i podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř mateřské školy.

Komplexní vyhodnocení práce mateřské školy je zaměřeno na oblasti:

- naplňování cílů programu
- kvalitu podmínek vzdělávání
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- práci pedagogů
- výsledky vzdělávání.

Evaluace probíhá na úrovni školy na pedagogických poradách nebo třídy a provádí ji každý pedagog, je náplní pedagogických porad.

Sledovat naplňování cílů programu:

- organizace a využívání pracovní doby
- dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů, organizačního řádu školy
- údržba, čistota a estetika prostředí školy a zahrady, šetření majetku školy
- sledovat naplňování cílů programu ve vybavenosti školy
- reprezentování školy na veřejnosti při styku s rodiči, organizacemi

Sledovat kvalitu podmínek vzdělávání:

- materiálně technické zabezpečení
- využívání pomůcek, školní zahrady
- integraci výchovné práce ve všech oblastech vzdělávání
- podmínky pro čtenářskou gramotnost
- podmínky pro hrubou a jemnou motoriku dětí

Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení mateřské školy

Kritéria evaluace pro pedagogický personál

- Vzdělávání pedagogů (rozšiřující studium, speciální studium).
- Prezenční činnost školy – účast na výtvarných soutěžích, publikační činnost, účast na veřejných akcích, zřizovatelem a veřejnými organizacemi.
- Tvorba vlastního projektu a jeho realizace ve výchovně vzdělávací činnosti.
- Výkon funkce metodika a další pedagogická činnost regionálního rozsahu a významu, včetně organizací regionálních soutěží.

- Spolupráce se SPC a PPP, s rodičovskou veřejností.
- Ztížené podmínky při péči o integrované děti.
- Práce pedagoga ve třídě s ředitelkou školy (především náročnost na pobyt venku).
- Vedení kroužků na škole (flétna, výtvarný kroužek, gymnastika, angličtina, keramika, sboreček, logo kroužek, pohybové hry, tanečky).
- Účast na kurzech a vzdělávacích akcích – zájem o rozšíření odborného vzdělávání.
- Vedení sbírek, hmotná odpovědnost.
- Doprovod dětí na akce (plavecký výcvik, bruslení aj.).
- Kvalita třídnické práce, vedení dokumentace.
- Dodržování nařízení (např. BOZP aj).
- Vstřícnost, ochota a samostatnost při plnění úkolů nad rámec základních povinností, pomoc při řešení krizových situací (přesčasová práce z důvodu pracovní neschopnosti učitelů).
- Kvalita plnění dalších úkolů vyplývajících z pracovního řádu

Kritéria evaluace pro provozní personál

- Za dosažení velmi dobrých pracovních výsledků.
- Práce nad rámec náplně práce – pomoc při akcích společně s Klubem rodičů
- Doprovod dětí na akce – pomoc pedagogům (plavecký výcvik aj.).
- Dodržování nařízení (např. BOZP aj.).
- Vstřícnost, ochota a samostatnost při plnění úkolů nad rámec základních povinností, pomoc při řešení krizových situací (přesčasová práce z důvodu pracovní neschopnosti kolegů).
- Kvalita plnění dalších úkolů vyplývajících z pracovního řádu
- Pomoc se zajištěním akcí ve škole.